

Remiss av delredovisning av regeringsuppdraget att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten, dnr 2024/01012

Polarforskningssekretariatet har tagit del av förslaget mot bakgrund av myndighetens uppdrag.

Förslaget om att skapa Ansvarsfull internationalisering

I Polarforskningssekretariatets uppdrag ingår att främja förutsättningarna för och samordna svensk forskning och utveckling i polarområdena. Internationalisering är i och med sekretariatets uppdrag högst relevant, eftersom verksamheten inbegriper flertalet internationella samarbeten och komplexa samband med exempelvis andra stater, mellanstatliga forum, universitet, och internationella organisationer. Det primära syftet med myndighetens samverkan med internationella aktörer är att möjliggöra och genomföra svensk forskningsverksamhet i Arktis och Antarktis.

Polarforskningssekretariatet har stor förståelse för det förändrade säkerhetsläget som huvudsakligt skäl till uppdraget och ser positivt på uppdragets förslag om ett system för ansvarsfull internationalisering.

I rapportens beskrivning av en förändrad hotbild och ett förändrat säkerhetsläge i världen nämns Arktis. Det ökande internationella intresset för Arktis, samt allt större geopolitiska spänningar i omvärlden, innebär utmaningar för planering av polarforskning. För att få mer kunskap om utrikes- och säkerhetspolitiska aspekter av internationella forskningssamarbeten har Polarforskningssekretariatet skapat ett geostrategiskt råd. Polarforskningssekretariatet ser gärna att det vidare utredningsarbetet i regeringsuppdraget även inkluderar polarområdena som kunskapsområde på nationell nivå.

Framtagandet av policy och nationella riktlinjer och stödstruktur

Delredovisningen föreslår ett system för ansvarsfull internationalisering som bland annat bygger på ett framtagande av policies och vägledande nationella riktlinjer i syfte att fortsatt främja internationell samverkan och samarbete inom högre utbildning, forskning och innovation. Samtidigt belyses de svårigheter i form av sammanvägda bedömningar som en enskild aktör står inför när det kommer till att initiera nya forskningssamarbeten.

För att som enskild aktör kunna göra adekvata och välinformerade bedömningar av lämpligheten av att ingå samarbete med utländsk aktör, ser Polarforskningssekretariatet att ytterligare information än den som finns tillgänglig i olika index, databaser etc. är nödvändig. Generella riktlinjer kan kompletteras med mer specifikt utformad vägledning, framför allt i de fall som involverar aktörer från länder som benämns främmande makt, är icke-demokratier eller som berör känsliga geografiska områden.

Myndigheten vill även framhålla ser en risk för att målkonflikter leder till att internationella forskningsinitiativ hämmas mer än nödvändigt om den enskilda aktören har ofullständig kännedom om samarbetspartnern.

Sveriges roll i en geopolitisk kontext

Svensk polarforskning har god möjlighet att bidra till vetenskapsdiplomati genom just internationellt samarbete i Arktis och Antarktis. Tanken är att forskningssamarbeten kan minska geopolitiska spänningar. Förtroende och förståelse mellan nationer kan stärkas genom insikt om att vi delar gemensamma utmaningar inom miljö och klimat. Vetenskapsdiplomati kan vara forskning för policy men det kan också uppstå i andra forskningssamarbeten.

Ett avsnitt i delutredningen beskriver Sveriges roll i en geopolitisk kontext med uppmaning om att reflektera hur ett aktuellt internationellt påverkas av och påverkar förhållanden i omvärlden. Polarforskningssekretariatet har genom sitt uppdrag möjlighet att arbeta främjande gällande vetenskapsdiplomati, men rapporten saknar en utförligare diskussion kring vetenskapsdiplomati som begrepp, för att verka vägledande i fall av målkonflikter.

Direktör Katarina Gårdfeldt har beslutat i detta ärende efter föredragande av Cecilia Lund, forskningssekreterare.

För Polarforskningssekretariatet

Katarina Gårdfeldt

Direktör